

РЕШЕНИЕ

№ 9652

гр. София, 24.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав,
в публично заседание на 22.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **3442** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на П. Е. Ф., ЕГН [ЕГН], срещу Решение № 2153-21-61/25.03.2024 г. на директора на ТП на НОИ С.-град, с което е оставена без уважение като неоснователна жалбата му срещу Разпореждане № [ЕГН]/19/08.03.2024 г., издадено от длъжностно лице по пенсионното осигуряване.

По изложените в жалбата доводи за незаконосъобразност на оспорения акт се претендира отмяната му. Сочат се допуснати от органа нарушения при преценката на доказателствата за установяване на осигурителния стаж (ОС) на жалбоподателя. Оспорва се заключението, че към датата на заявеното социално право, същият не отговаря на условието за продължителност на ОС. Твърди се, че органът не е изяснил всички факти и обстоятелства от значение за случая.

В съдебното заседание жалбоподателят поддържа жалбата. Иска отмяна на оспореното решение по съображенията в жалбата. С молба от 03.06.2024 г. оспорва изложеното в подадено становище от страна на ответника от 28.05.2024 г.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ С.-град, чрез процесуалния си представител юрк. В. оспорва жалбата. В представено писмено становище от 28.05.2024 г., изразява подробни съображения за неоснователност на жалбата. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура – редовно уведомена, не изпраща представител и не

заявява становище по жалбата.

Административен съд – София-град, III отделение, 73 състав, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите и възраженията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление вх. № 2113-21-215/15.01.2024 г. /л.10-12/, П. Е. Ф. е направил искане за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст /ОСВ/.

С Разпореждане № [ЕГН]/19/08.03.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване “ПО” в ТП на НОИ– С. град /л.38/, издадено на основание чл. 68, ал. 1-2 и чл. 69б, ал. 1 от КСО, на оспорващия е отказано отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Длъжностното лице по чл. 98, ал. 1, т. 1 от КСО е приело, че: към датата на заявлението 15.01.2024 г., оспорващият е с навършена възраст 57 години, 08 месеца и 20 дни и осигурителен стаж от първа категория – 11 години, 07 месеца и 12 дни и от трета категория – 22 години, 04 месеца и 19 дни. Общият трудов стаж, превърнат към трета категория труд е 41 години, 08 месеца и 29 дни, сборът на осигурителен стаж и възраст е 99.

При преценката правото на пенсия, на жалбоподателя от трета категория за периода 25.04.1984 г. – 31.08.1985 г. вкл. е зачетен осигурителен стаж съгласно чл. 44, ал. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

Заклучено е, че лицето има сбор от осигурителния стаж и възрастта: 99 г., 05 месеца и 19 дни. Постановен обаче е отказ за отпускане на лична пенсия на П. Е. Ф. за ОСВ на основание чл.69б, ал.1 от КСО и чл.68, ал.1- 2 от КСО, тъй като не отговаря на законовото изискване по чл.69б, ал.1 за наличие сбор от осигурителния стаж и възрастта: 100, както и на предпоставките по чл.68, ал.1-2 от КСО за навършена изискуема възраст- 64 години и 07 месеца.

Разпореждането е обжалвано от Ф. по административен ред в срока по чл. 117, ал. 2 от КСО.

С Решение № 2153-21-61/25.03.2024 г. на Директора на ТП на НОИ – С. град, издадено на основание чл. 117, ал. 3 от КСО, жалбата е отхвърлена като неоснователна. За да постанови акта си, административният орган е приел след извършена проверка на всички представени документи и на зачетения стаж от длъжностното лице по пенсионно осигуряване, че не са установени допуснати пропуски и нарушения на законовите разпоредби при зачитането на осигурителния стаж на лицето, като е посочил изрично, че:

За удостоверяване на периода на наборна военна служба е представено удостоверение № 02-8272/20.12.2023 г. /л.30/, издадено от Държавна агенция „Архиви“ за периода на обучение 12.09.1981 г. - 31.08.1985 г. в ССВАУ „Г. Д.“ и на лицето Ф. е зачетен осигурителен стаж за времето от навършване на пълнолетие от 25.04.1984 г. до 31.08.1985 г.

Представено е и Удостоверение № 02-8272/20.12.2023 г. /л.30/, издадено от Държавна агенция „Архиви“ за периода на обучение на лицето във В. „П.В.“ за периода 31.08.1987 г. - 22.08.1992 г., като е зачетен осигурителен стаж на основание чл.9 а, ал.1 от КСО за периода 01.11.1987 Г.-31.12.1990 г. по обр. УП-16 № 2165-21-39 / 05.01.2024 г. издаден от ТП на НОИ [населено място] за внесени осигурителни вноски по чл.9 а, ал.1 от КСО /платежно нареждане от 22.12.2023 г./ въз основа на Диплома за висше образование Серия В № 009191 от В. „П.В.“ [населено място], удостоверяваща пет годишен курс на обучение от 31.08 1987 г.- 22.08.1992 г.

По делото е приета административната преписка.

При тази фактология, установена въз основа на представените по делото доказателства, след като се съобрази с изискванията на чл. 168, ал. 1 от АПК и провери законосъобразността на оспорения административен акт на основанията предвидени в чл. 146 от АПК, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е допустима. Подадена е в предвидения в разпоредбата на чл. 118, ал. 1 от КСО 14-дневен преклузивен срок, от надлежна страна, при наличие на правен интерес и срещу индивидуален административен акт, който подлежи на съдебен контрол.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно разпоредбата на чл. 168 от АПК, извършвайки контрол за законосъобразност на обжалвания акт, съдът не се ограничава с основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените доказателства, да провери законосъобразността на оспорения акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „а“ разпорежданията за отказ или за неправилно определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. Съгласно чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Предвид гореизложеното и с оглед приложената Заповед № 1712/17.08.2015 г. на управителя на НОИ /л.45/, съдът намира, че процесното решение на директора на ТП на НОИ С. -град е издадено от компетентен орган.

Потвърденото с оспорвания административен акт разпореждане на длъжностно лице по „Пенсионно осигуряване“, също е издадено от компетентен орган съгласно чл. 98, ал. 1, т. 2 КСО в установената от закона писмена форма.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваният акт е обективиран в изискуемата писмена форма, но са налице отменителните основания по чл. 146, т. 2 и 3 от АПК, като при издаването му не са спазени изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК. При липсата на предвидени особени правила в специален закон административните актове следва да отговарят на изискванията на чл. 59, ал. 2 АПК. Административният орган не е спазил императивните изисквания на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК за мотивиране на административния акт. Проверката на съдържанието на същия сочи на липса на фактически и правни основания за издаването му. Касае се за задължителни реквизити, отсъствието на които възпрепятства адекватната защита на жалбоподателя и съдебната преценка за материалноправна законосъобразност на оспореното уведомително писмо.

Административният орган се е задоволил единствено да прецени законосъобразността на оспорваното разпореждане с оглед данните, събрани по преписката, като не е обсъдил всички относими факти и обстоятелства към спора. Не е анализирал и отговорил и на правнозначими възражения на страната. От така постановеното решение, не става ясно как е пресметнат признатия осигурителен стаж на лицето и в частност осигурителния стаж, свързан с признаване периодите на обучение, респ. наборната военна служба.

Действително, съобразявайки се с Тълкувателно Решение № 16 от 31.03.1975 г. на ОСГК на ВКС е възможно мотивите на оспорения административен акт, да са изложени в друг акт, към който процесният такъв препраща. Възможно е мотивите да предхождат издаването на акта и да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт или да бъдат изложени

допълнително, когато с това се постигат целите, които законодателят е преследвал с изискването за мотивиране. Такива според ТР № 16/ 1975 г. са случаите, когато мотивите са изложени в съобщението, с което се уведомяват страните за издаването или за отказа да бъде издаден административният акт, та даже и в съпроводителното писмо, с което жалбата на страната се изпраща за разглеждане на по- горния административен орган. Основание за това решение на ОСГК е обстоятелството, че допълнителното излагане на мотивите позволява на страните своевременно да се запознаят със съображенията, по които е издаден актът, и да организират защитата си срещу него.

В процесното решение административният орган се е задоволил да посочи, че за периода на обучение 12.09.1981 г. - 31.08.1985 г. в ССВАУ „Г.“, на лицето Ф. е зачетен осигурителен стаж за времето от навършване на пълнолетие от 25.04.1984 г. до 31.08.1985 г.

Приел е, че за периода 31.08.1987 г. - 22.08.1992 г., е зачетен осигурителен стаж на основание чл. 9а, ал. 1 от КСО за 03 години, 02 месеца, 00 дни, тъй като за този период, през време на обучение във В. „П.В.“ [населено място], са направени осигурителни вноски от страна на лицето. И е изведен извод, че с Разпореждане № [ЕГН]/08.03.2024 г. правилно е определен стажът на П. Ф., без да се анализира нито какъв е периода на обучение на лицето във В. „П.В.“, [населено място], който би следвало да се признава, нито защо не е признато времето на обучение извън периода на платения осигурителен стаж в размер на 03г. и 02м.

В потвърденото с оспорвания акт Разпореждане № [ЕГН]/08.03.2024 г., също не са посочени периодите за признат осигурителен стаж, като а само времето на осигурителен стаж от I-ва, II-ра и III-та категория, общ осигурителен стаж превърнат към III категория и сборът от осигурителен стаж и възраст, поради което пропускът в обжалвания акт не може да бъде саниран.

Изискването на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК за включване в съдържанието на административния акт на фактическите и правни основания се различава от процесуалното задължение на административния орган да събира доказателства за тези факти. В този смисъл административният орган е длъжен да посочи ясно и недвусмислено основанията, които са го мотивирали за издаване на административния акт, за да се гарантира ефективно упражняване на правото на защита на адресатите на акта и възможността да се извърши проверка относно неговата законосъобразност от съда, което в процесния казус не е сторено.

В случая, едва с писмено становище от 28.05.2024 г. /след приключване на съдебното дирене/, за първи път са описани периодите, които са зачетени като осигурителен стаж на лицето през периода му на обучение и на длъжност „свръхсрочнослужещ“, а именно:

-зачетен осигурителен стаж за времето от навършване на пълнолетие, а именно 25.04.1984 г до 31.08.1985 г. (срока на обучение).

-зачетен осигурителен стаж на длъжност „свръхсрочнослужещ“ в периода от 01.09.1985 г. -30.09.1985 г.

-зачетен осигурителен стаж на длъжност „свръхсрочнослужещ“ в периода от 01.10.1985 г. -31.08.1987 г.

-зачете осигурителен стаж на основание чл. 9а, ал. 1 от КСО в периода 01.11.1987 г. до 31.12.2990 г., като са изложени и аргументи във връзка с приложение на разпоредбата на чл. 81, ал. 1 от ППЗП. Не е допустимо обаче допълване на административния акт,

чрез излагането конкретни фактически и правни основания за издаване на акта в писмено становище, създадено за целите на настоящото производство именно във връзка с подадената жалба, въз основа на която е образувано производството, с които адресатът на административния акт и жалбоподател да се запознава за първи път с тях.

Предвид изложените съображения, настоящият състав на съда намира, че административният акт е издаден при неспазване на изискването за форманарушение на чл.59, ал.2, т.4 от АПК и при допуснати съществени нарушения на административно производствените правила – чл.35 от АПК, включително на изискването за мотивираност на тази категория актове, поради което следва да бъде отменен като незаконосъобразен.

При произнасяне органът, по същество, следва да съобрази действащата нормативна уредба. Съгласно чл. 9, ал. 7 КСО за осигурителен стаж при пенсиониране се зачита периодът на наборна или мирновременна алтернативна служба, като за този период се внасят осигурителни вноски в размера за фонд "Пенсии" за сметка на държавния бюджет върху минималната работна заплата към датата на отпускане на пенсията. Разпоредбата на чл. 44, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) посочва, че за осигурителен стаж от трета категория се признава времето на наборна военна служба и времето на обучение на курсанти и школьники след навършване на пълнолетие до размера на наборната служба за съответния род войски, съгласно действащото законодателство, независимо кога са положени. За този стаж се дължат осигурителни вноски от републиканския бюджет. Когато по време на обучението се промени срокът на наборната военна служба, за осигурителен стаж се зачита определеният срок към датата на започване на обучението, а за ненавършилите пълнолетие - към датата на навършване на пълнолетието им. Едновременно с това, съгласно § 9, ал. 1 ПЗР на КСО времето, което се зачита за трудов стаж и за трудов стаж при пенсиониране, положен до 31 декември 1999 г. съгласно действащите дотогава разпоредби, се признава за осигурителен стаж по този кодекс. Действащите разпоредби относно зачитането на стаж при пенсиониране в процесния период се съдържат в Правилника за прилагане на Закона за пенсиите (ППЗП - отм.), в който зачитането на трудов стаж е уредено в Дял VIII "Зачитане на трудов стаж". Съгласно чл. 81, изр. 1 от ППЗП в редакцията, действала към процесния период (ДВ, бр. 102 от 1967 г.), се зачита трудов стаж от III категория времето, прекарано в редовна военна служба или трудова повинност. В периода от 1958 г. до 27.02.1996 г. военната служба се регулира от разпоредбите на Закона за всеобщата военна служба на Народна Република България (ЗВВНРБ - отм.). Нормата на чл. 9 ЗВВНРБ, установява, че военната служба във въоръжените сили

се състои от действителна военна служба и служба в запаса. На действителна военна служба се намират маршалите, генералите, офицерите, свръхсрочнослужещите старшини и сержанти, приети за кадър във Въоръжените сили, и всички срочно служещи от сержантския, войнишкия и курсантския състав, които служат редовната си военна служба във Въоръжените сили. Служещите редовната си военна служба от сержантския и войнишкия състав се наричат срочнослужещи, а приетите на щатна служба след изслужване на редовната военна служба - свръхсрочнослужещи. По отношение на редовната военна служба е въведено изискването, че същата се изпълнява при навършване на пълнолетие (чл. 21 от ЗВВСНРБ - отм.) за срока, определен в чл. 24 от същия закон. За целите на пенсионното производство за трудов стаж по силата на чл. 81 от ППЗП (отм.) се зачита времето прекарано в редовна военна служба, т. е. периодът от 18 годишна възраст, когато наборниците подлежат на повикване на редовна военна служба до момента на уволнението им. Разпоредбата на чл. 3 от Указ № 117, съгласно която обучаващите се в сержантските (старшински) средни военни училища се намират на действителна военна служба и имат всички права и задължения на срочнослужещи в армията, не означава, че учащите в тези училища отбиват същинска редовна военна служба по смисъла на ЗВВСНРБ (отм.). Неотнормирани са въпросите във връзка с получаваните от курсантите в средните военни училища суми, които са без характер на месечни заплати за положен труд с дължими и удържани осигурителни вноски. От своя страна нормата на чл. 81 от ППЗП (отм.) не предвижда зачитане като трудов стаж на периоди, приравнени на редовна военна служба. Това е сторено едва с изменението на разпоредбата на чл. 81 от ППЗП (отм.) с § 42 от Постановление № 218 на МС от 29.08.1996 г. (ДВ, бр. 76/1996 г.). Изменението е във връзка с приетия Закон за отбраната и въоръжените сили на Р. Б. (ЗОВСРБ, ДВ, бр. 112 от 1995 г., в сила от 27.02.1996 г., отм. ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г., с който военната служба е разделена на кадрова и наборна. Едва в новата редакция на чл. 81 ППЗП (отм.) е предвидено зачитането на трудов стаж при пенсиониране и на периоди от обучението на курсанти и школници като приравнени на наборната служба. Във връзка с това изменение е издадена заповед на министъра на отбраната на Република България № ОХ-468 от 16.12.1996 г. относно зачитане на курсантската и школническата служба за трудов стаж при пенсиониране и издаване на удостоверение за това време, с което е указано, че на кадровите военносслужещи, завършили военни училища до 28.02.1996 г. като курсанти и школници след навършване на пълнолетие, прослуженото от

тях време до срока на наборната военна служба (редовна военна служба) в училищата се зачита за трудов стаж от трета категория.

Предвид горното, следва преписката следва да бъде върната на административния орган за ново произнасяне, при спазване на указанията дадени в настоящото решение.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София град

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-61/25.03.2024 г. на директора на ТП на НОИ – С. – град, с което е оставена без уважение жалбата на П. Е. Ф. срещу Разпореждане № [ЕГН]/08.03.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

ВРЪЩА преписката на компетентното длъжностно лице в Националния осигурителен институт, за ново произнасяне по заявление вх. № 2113-21-215/15.01.2024 г. на П. Е. Ф., съобразно дадените указания по тълкуването и прилагането на закона. **РЕШЕНИЕТО** подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: